عنوان

تأثیر ارزشیابی مهارت های بالینی به روش داپس DOPS بر میزان عملکرد بالینی دانشجویان اتاق عمل

نویسندگان: سمیه نیری[1] - علی اکبر بزرگوار[2] - سمیه برزنونی[3]

1. مربی پرستاری داخلی – جراحی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
2. گروه اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران
3. معاونت آموزشی و پژوهشی، دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

مقدمه: یکی از چالش‌های مهم در فرآیند آموزش بالینی فرآیند ارزیابی دانشجویان در دستیابی به وضعیت مطلوب مدنظر است. مطالعات نشان داده‌اند کیفیت ارزشیابی بالینی مطلوب نیست و نارسایی‌هایی دارد. یکی از روش‌های متداول برای ارزشیابی مهارت‌های بالینی روش مشاهده مستقیم مهارت انجام رویه‌های بالینی DOPS است. با توجه به اهمیت ارزشیابی آموزش بالینی و نقش و جایگاه آن در ارتقای کیفیت آموزشی بالاخص در رشته تخصصی اتاق عمل و نبود تحقیقات قبلی در این زمینه مطالعه انجام شد.

روش کار: این پژوهش نیمه تجربی، می‌باشد. جامعه پژوهش را کلیه دانشجویان اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه که واحد کارآموزی دارند (ترم 6 و 8)، تشکیل می‌دهند. پژوهشگر پس از اخذ کداخلاقی پژوهش اقدام به اجرای مطالعه نمود. دانشجویان به صورت تصادفی در دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در این مطالعه پرسشنامه‌ای مشتمل بر دو بخش شامل؛اطلاعات دموگرافیک و چک لیست ارزیابی DOPS می‌باشد که در آن مهارت فرد به عنوان نقش فرد اسکراب به عنوان دستیار جراحی مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. چک لیست ارزیابی با استفاده از فرمت DOPS و تعیین معیارهای عملکردی مربوطه در پروسیجر با استخراج از کتب مرجع اتاق عمل و نظرات اعضای هیات علمی تدوین شده است مدت زمان آزمون برای هر دانشجو 30-20 دقیقه است و مدت زمان بازخورد نیز 5 دقیقه بود. آموزش آزمونگر (2نفر از اعضای هیات علمی) و دانشجویان جهت ارزیابی به روش DOPS به صورت برگزاری یک جلسه توجیهی بود. در گروه کنترل به شیوه معمول(مشاهده توسط مربی از نظر مهارت های بالینی براساس چک لیست) ارزشیابی دانشجویان صورت گرفت. در گروه آزمون روش DOPS اجرا شد به این صورت که آزمونگر در حین انجام پروسیجر دانشجو را مشاهده و مشاهدات خود را در چک لیست ساخت یافته ثبت نمود و پس از تکمیل در محیط مناسب بازخورد به دانشجو داده و نقاط قوت و ضعف مورد بحث قرار می گرفتند. برای هر دانشجودوره آزمون DOPS به فاصله حداقل یک هفته اجرا شد. پس از تکمیل پرسشنامه ها داده ها با نرم افزار spss ویرایش دو 20 در سطح معنی داری 0.05 تحلیل شد.

نتایج: در این مطالعه30 دانشجو شرکت داشتند. بعد از اجرای مداخله با توجه به نتایج آزمون من - ویتنی میانگین رتبه گروه مداخله بیشتر از میانگین رتبه گروه کنترل بود، به عبارت دیگر می‌توان گفت ارزشیابی مهارت‌های بالینی به روش DOPS بر میزان عملکرد بالینی دانشجویان اتاق عمل مؤثر بوده است ($p<05/0$) همچنین میانگین نمره عملکرد بالینی در گروه مداخله بیشتر از میانگین در گروه کنترل است، به عبارت دیگر می‌توان گفت ارزشیابی مهارت‌های بالینی به روش DOPS بر میزان عملکرد بالینی دانشجویان اتاق عمل مؤثر بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به منطبق بودن ارزیابی به شیوه داپس بر اهداف عملکردی کوریکولوم اتاق عمل به نظر می رسد استفاده از روش های نوین ارزشیابی نظیر DOPS به عنوانی روشی عینی، معتبر و با قابلیت اجرایی بالا در ارزشیابی بالینی به تنهایی یا در کنار روش های رایج، به ارتقای مهارت های بالینی دانشجویان و یادگیری مؤثر تر منجر می گردد.

کلمات کلیدی: مهارت های بالینی، مشاهده مستقیم مهارت های بالینی (DOPS)، ارزشیابی بالینی، اتاق عمل Direct observation of procedural skills